

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 51.

V Ljubljani, v soboto 23. decembra 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvost sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 9—12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Clary je padel.

Po malem se razvozlujejo politiške zmede, a da se le, je že dobro znamenje. Novi nemški poskus, da bi si ohranili nadvlado, je splaval po vodi. Seveda ni ta poskus zadnji, toda gotovo je, da se ob vsakem ponesrečenem poskusu oddrobi pri poruševalcu nekaj njegove duševne sile.

Doli v južni Afriki bije poštenu burski narod boj za svoje bivanje proti zlatoslinastim Angležem. Brzjavke nam poročajo, kako zmaga pravična burska stvar in kako jih dobivajo Angleži po grbi. Velika ostaja še vedno angleška država, tako velika, da ob primeri ž njo zgine kot nič transvalsko ozemlje, vendar pa je ugled Angleške uprave vsled burske zjedinjene srčnosti silno padel in bodi konec vojni kakoršen koli, moralna klopota bo nezadoščena pekla Angleže v lice. Moralno ostanejo tudi pred svetom tepeni.

Našo politiško borbo smemo primerjati z bursko vojno. Tudi pri nas se gre za pravično stvar, ki je mogočni dosednji gospodar v državi noče pripoznavati. Z vsem šumom, z vso golgatovo zgovorno ošabnostjo, s pomočjo najvažnejših in najvplivnejših činiteljev skuša ohraniti Nemštvo svojo nadvlado nad svobodnega razvoja oropanimi nenemškimi narodi. A ne gre mu! Par let je trajal upor — zborniška revolucija. Na videz je zmagala. A le na videz! Clary — ob razbitem načelu ravnopravnosti, ki ga je sam razbil, slovit „nevtralni“ minister, — je vse poskusil, da bi izvršil svojo nalogo. Ni mu pa bilo samo odpraviti jezikovnih naredb in parlamentarno urediti najvažnejše državne potrebe, marveč njegova naloga je bila globlji: Imel je razdreti desnico in v ta namen izolirati Čeha in razdeliti južne Slovane. Vse je poskusil, da bi dosegel ta namen, ker samo po ti poti bi bilo mogoče uglati pot nemškemu liberalnemu centralizmu, pod katerega vernim zavetjem jedino more uspevati nemška nadvlada v državi. Vse je poskusil; tudi sred-

stva, ki doslej v Avstriji niso bila navadna, sredstva, s katerimi bi se ne smel igrati nikoli noben minister. Res se je že parkrat zdelo, da pada desnica, da se odtrgajo združene stranke, ki so si na svoj prapor zapisale ravnopravnost. Desnica je pokazala vse svoje slabosti: neodločnost, boječnost, sebičnost posamnih delov; a pokazala je tudi svojo moč. Ker je ostala, to priča, da je tako potrebna, da je tako naravno utemeljena, da ji ne more nobena sila do živega.

Clary in ves njegov nastop je bila huda skušnjava. A premagana je. In to je znamenje globokega npravnega jedra, ki tiči v desnici. Desnica živi, Claryjevo ministerstvo je mrtvo, to je najveselejši dejstvo, ki nam je prišlo kot božičen dar v tolažbo v naših žalostnih razmerah.

Npravna moč pravice, ki ima svoje korenine v živem krščanstvu, je zmagala. In sedaj o božičnih praznikih, ko obhajamo spomin za človeštvo najimenitnejšega dogodka, ob kateri se naslanja vsa npravnost in vsa omika in ves napredek, se tem bolj veselimo zmage npravnih sil nad spletkarstvom in tudi z jasnejšim pogledom gledamo v prihodnost. Naša pravična stvar bo končno celotno zmagala, ker je v svojem bistvu krščanska. Upanje naše je v zvezi z našimi krščanskimi načeli. Vsled tega čutimo sedaj tem živeje, da je samo tisti kos sedanjemu boju, ki si je ohranil ta načela, in da vsak kdor jih izpodkopava, koplje grob našim nadejam, grob slovenskemu ljudstvu.

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Dunaj, dne 21. decembra 1899.

Zbornica je imela v soboto delavno sejo, kajti rešil se je dnevni red, ne da bi se bili Čehi kaj upirali. Najprvo se je razpravljalo o zakonu za uradne sluge. Krščansko-socijalna stranka,

ki se je neprestano trudila, da se gmotno stanje državnih slug zboljša, je bila sklenila, da se ne udeleži razprave, in je hotela s tem pomagati zakonu, da pride v veljavo, a socijalni demokrati so preprečili blagi namen s tem, da so zahtevali za pomožne uradnike 1 gl. 50 kr. za dan, kar je zbornica tudi sklenila, a s tem prouzročila, da je prišel zakon vnovič pred gosposko zbornico.

V tej razpravi so govorili poslanci Resel, dr. Kurz, dr. Lemisch, dr. Pommer, Prohaska in dr. Pientak.

Potem se je sprejel zakon o organizaciji trgovskih in obrtnih zbornic po drugem in tretjem branju in za tem tudi predlog dr. Steinwenderja in drugov, da se obdačijo obresti iz zastavnih listin.

Dognana je bila tudi razprava o predlogu dr. Jande in drugih, da se odpravijo državne mitnice. Govorili so stvarno poslanci Ghon, dr. Götz, Oknievski, dr. Verkauf in Drexel, in zbornica je sprejela predlog po drugem in tretjem branju.

Tudi predlog o novi zemljiški knjigi za Predarlško se je sprejel in nujnosti predloga pl. Parish-a, da se pomilostijo osebe, katere so na Moravskem vsled politične rabuke bile kaznovane, se je pritrdilo.

V teku razprave je pa pričel Čeh dr. Dvořak češki govoriti, četudi je bilo z levico dogovorjeno, da Čehi ne bodo obstrujirali — in dr. Kinderman je imenoval to početje „nesramnost“. Dr. Dvořak je zahteval, da izreče zbornica dr. Kindermanu grajo. Vsled tega se je pričelo po zborničnem redu zagotovljeno postopanje ter se je potem seja zaključila.

Zbornica je imela potem odmor do 20. t. m. v svrhu, da bi delovali odbori in pripravili nagodbene predloge za zbornično posvetovanje. Toda ta račun je preprečila češka vstrajna opozicija v odsekih, ki niso dela končali, in s tem postavili Claryjevo ministerstvo tja, kjer je bil

Sveta noč.

Vonj kadila se širi po sobi. Na pisalniku gori luč, jaz pa sedim pri prazni poli papirja, zrem v odprto knjigo — gledam črke, nizam in nizam drugo na drugo, da bi bral. Ne morem. Pero mi pade iz rok, knjigo prepreže čudna megla, črke zaplešejo v drobnem vrtincu, vmes čujem sladko godbo opojne harpe, srce mi prevzame topla melanholija. Vstanem.

Na oknu se leskeče led, nerazločno blišči skozi steklo luč od nasprotne hiše, katere okna plavajo v sijaju. Lučica ob lučici brli tam za gardinami, svetlo, a vendar nejasno. Luč, toliko lučij — ah sveti večer, sveta noč — družina biva pod drevescem, očka nedolžnih kodrastih glav se žare, lica rude, rokce pa segajo po darovih na mizi.

Moj duh zatrepče, ozrem se po sobi, borna petrolejka se mi zdi kakor vešča, ki nosi v temi iskrico, a še to bledežarečo. Tesno mi postaja ob srcu, luči, jasne luči zaželim, zaželim družbe, zahrepenim življenja. Nič — mrzla sobica, nič luči, nič življenja.

Nihanje ure je raskavo, krehajoče, in še ta glas, to edino življenje v samotni sobi — še to mi je danes zoprno. — — Sveta noč! Sesedem

se na stol, glavo nagnem nazaj, oči zatisnem; zazdi se mi, da pada nadme plašč, gorak in mehak, zdi se mi, da me objema nekaj gorkega, nekaj mehkega, da čujem udarce srca, ki je prihitelo k meni v samoto sveti večer, srce, ki je tudi samotno — sicer ne — toda nocoj silno samotno in išče src sebi podobnih in ogreva jih in objema, poljublja in greje, ziblje in neguje — in prepeva tako sladko, tako ubrano, kot bi je spremljali nad betlehemskimi travniki z zlatimi harpami božji krilatci. — —

In objemala me je vedno tesneje, poljubljala me na čelo, gladila mi lase pomilovaje, kot bi rekla: oh, kako so se ti zredčili, ubožec, boj si bil, mnogo boja — in vzel ti je tiste rumene kodre, tiste goste laske, ki so venčali brezskrbno čelo, čelo gladko in jasno kot nebo — a sedaj so ti razodeli čelo in se umaknili brazdam. — In še gorkeje me je objela — in srce še bolj ljubkovala, srce moje se je smejalo in igralo, tonilo in se zibalo v naročju prošle — Mladosti.

In tedaj je skoprnela v meni vsaka misel, glava se je razblinila, izgnila je vsa znanost, utrnula vsaka veda — izgnila abece, prominol Platon, izniknil Akvinec in njegove dedukcije — izgnili vsi cveti na svetovnem Parnasu — izgnila misel, izgnila glava — in srce se je širilo

in širilo, da je zavzelo celi moj „jaz“ — in bil sem najsrečnejši človek v mehkem naročju — Mladosti. — —

In več nisem bil sam, in več ni bila tema. Zarja je dahnila v sobo, strop je izgnil, zvezdice so zažarele nad mano in izpod neba se je vsul zbor angelčkov-spominčkov — majčkanih in živih, pobožnih in razposajenih, in kot bi nastlal pestrih rož krog mene, so posedli k mojim nogam, zazibali se na mojih kolenih in frfotali krog moje glave.

In zibal sem se v naročju Mladosti, vžival in čustvoval, smeh mi je ležal krog ustnic, in z mano se je smejala — moja Mladost.

Angelčki-spominčki pa so se začeli igrati: Prignali so čedo ovčic, belih kot snegovi na gorah, in jagenčkov skočnih in drobnih kot senice na vejicah, in za njimi so trobili pastirci, dvigali šibice, peli in vriskali, mladi tekali krog ovčic in lovili jagujeta, sivobrabi pa hodili s težko nogo in nosili torbe nabasane.

Prignali so pod palme, posedli po travi, a zopet drugi hiteli proti hlevcu, v katerem je bila luč, svetla kot solnce, mila kot luna — in tam so padali na kolena, poljubljali zemljo, trkali se na prsi, mokrih očij gledali v jaslice, prisluška-vali nadzemskemu petju, pa zopet se klanjali in

že zdravnej njegov prostor, t. j. v položaj, da je moralo odstopiti, ker ni izvršilo svoje naloge.

Zbornica je izrekla najprvo z veliko večino dr. Kindermanu zasluženost grajo in potem se je izvrševal brez vsacega zanimanja dnevni red, t. j. glasovanje o dr. Taxerovem predlogu, da se opuste kolki in pristojbine pri postopku o sklopljenju zemljišč in o zakonu glede vojaških novincev za leto 1900.

Zbornica je tudi sklenila, da ostane zborniški obrtni odsek zbran in deluje naprej do zopetnega zborovanja zbornice pod novim ministrom pl. Wittek-om, kateri bo sprejel vladne vaje. S to novico se je pa zbornica poslovila in razšla na božične praznike.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 18. decembra. Kaj vender bo z nami, ubogo slovensko rajo v tužnem Korotanu, če besneči viharji nemške zlobe ne bodo potihnili! Mi omagujemo, tonemo, umiramo! Če pojde tako dalje, bomo propali kljub vsem naporom. Vse, vse nam nasprotuje, vse nas tlači k tlom, vse nas žuga vtopiti v žlici vode. Vlada, šolske oblasti brez izjeme in nemško duhovništvo s prevzvišenim knezoškofom na čelu, vse nas tepe. Novica o prepovedanih slovenskih govorniških vajah, ki so jo slovenski listi prinesli, je žal dokazana istina. A to ni jedini žarek visoke ljubezni, ki je obsijala celovške slovenske bogoslovce. Čujte! Nedavno je došlo slovenskim semeniščnikom od istega premilostnega škofa povelje, da niti med seboj ne smejo slovenski občevati, dasi je Slovencev le dvojica manj, kot polovica vseh bogoslovcev. In zakaj ta prepoved? — Ker s slovenskim govorjenjem provocirajo Nemce! Nemška nasilnost v celovškem semenišču je grozovita, ostudna. Nemški bogoslovci pojo: „Ich bin ein Preuss, ich kenne meine Farben“ itd., na sprehodih se pozdravljajo s: „Heil, Heil dir!“ oblastno bijejo se ob prsi, ter zajedno prisegajo: „Ich werde suchen, den deutschen Charakter von Klagenfurt zu bewahren“, Slovence pa, ako kdo greši zoper napominjano prepoved, opozarjajo samozavestno: „Ich mache Sie aufmerksam auf den Befehl des Bischofs“ — — „diese Frechheit, windisch zu sprechen!“ itd. Nedavno je jeden zakričal celo v obednici: „Nieder mit den Windischen!“ . . . In tem nemškim kukavicam se ne skrivi niti las. Ni čudo, da Slovenci ob tej nesramnosti ne morejo ohraniti mirne krvi. Vse je razburjeno. Boj proti mili materinščini naši se je tako vnel, da ima za slovenske bogoslovce že zelo hude posledice. Dva sta kaznovana, ker se nista uklonila nemškemu nasilju! Tužna nam majka! Jednako pravnost, ljubezen! kje sta? Teutonia, quousque tandem abutere patientia nostra? „Gospod, otmi

pokladali darove — k nogam device, ki je bila lepa, da so se zamikali vanjo, da so drhteli poleg nje in pobožno poljubljali rob njenega krila. — — —

In zopet luč, vonj kadila — in iz luči se zasmehlja obraz — ah tako mil, tako drag — in razpel sem po njem roki, da bi ga objel — a omahnil sem nazaj v naročje — in le hrepenel po tem licu, da se je prijavilo drugo, resno, a mirno, razorano pa tako vabljivo — in angelčki-spominčki so se zavili v krilo tiste žene, so objeli kolena tistega moža — in so skakljali in peli ter kazali: mamica — mamica — ate — ate — jaslice — jaslice!

Tedaj pa so zaigrale solze v očeh mamici in ate-ju — in solze so se lesketale kot briljanti — ločili so se od očij, zdrsele po licu. — Mladost pa je stegnila roko in jih prestrigla v zlato čašo, dahnila nanjo — in mračen pajčolan je zagrnil kupo. — Pritisnila jo je k ustom — in pil sem — in ustnice moje so čutile grenkost — — —

Zagledali so angelčki-igravčki grenkost na licu — zbal so se in odpluli so kvišku, odpluli pod zlati nebesni strop — in moje oko je zrlo solzno za njimi.

Tedaj pa so planile v sobo resne slike, blede, polne skrbij, v rokah čaše grenkega na-

nas, poginjamo! — Svoj obraz razsvetli nad nami in se nas usmili!“

S Koroškega, 19. decembra. (Izv. dopis). Pred nekaj dnevi mi je prišlo v roke „Vabilo k naročbi na novo ilustrovano izdajo Prešernovih poezij.“ Naš slavni Prešeren je vsekako vreden, da se stoletnica njegovega rojstva zvrši častno in velikano primerno obhaja. Ilustrovana izdaja Prešernovih poezij je tedaj popolnoma na mestu; a po doposlanem mi prospektu to velja samo z ozirom na lepi papir in jasni tisek. O ilustracijah tega prospekta bi najrajše molčal, dasi ravno bi morale biti prav one v tem slučaju privlačna sila ter kras izdaje. In vender so ravno ilustracije — ako ne bodo druge boljše — kakor nalašč tako napravljene, da postane ta krasotna izdaja Prešerna sramotna za Slovence.

Prva obrobna slika je že v primeri z obliko prospekta in z ozirom na predmet, kateri bi morala predstavljati, premajhna in tako nejasna, da se težko ugane, kaj je. Slavček je bolj podoben kósu, nego slavčku — kar bi menda imel biti — ker je v primeri s sliko prevelik in preokoren. Naš pesnik poje: „V logu domačem na lipovi veji, slavec od mraka do zore je pel“. — Zvezde pa so podobne bolj padajočemu snegu, nego zvezdam; tudi noč v mesečnem svitu ni nikdar tako temna, celo iz daljave ne, kakor je na podobi. Glavne podobe ocenili ste sicer že v zadnjem „Slov. Listu“ prav kakor so vredne. Omeniti hočem samo, da obličje ženske, objemajoče Prešernov kip, nikakor ni slovansko. Slikarju ptujcu naj bi se bile vsaj pokazale slike Šubičevih umotvorov v ljubljanskem muzeju, da bi bil nekoliko spoznal milo obličje Slovenk, katere je naš Prešern opeval. Pri pogledu Prešernovega kipa pa dobi človek kar „kurjo polt“. Še približno, kakor je bil, ni narisana; nobenemu vitezu uma — kar je gotovo bil — ni podoben, pač pa spominja pogled na to sliko človeka na indijanskega malika, kateremu leze črviče po laseh — in to je glavna podoba. — Prešernove razglednice, na katerih stoji: „Al. Gangl fecit“, nam kažejo Prešerna kot moža, iz čigar obličja sije ljubeznivost ter nenavadna nadarjenost in omika, a tega obraza francoski risar gotovo ni potreboval v informacije. — Neukusno risana posavska nimfa, iz katere romanske fiziognomije sije neka zlobnost, res jako čudno davi že mrtvega Čopa, kateri je bolj podoben francoskemu plemiču, kakor slovanskim učenjakom. Vrh tega ima Čopova podoba še „eine Zeppinnase“. — Nad „Sonetom nesreče“ nahaja se še bolj nesrečna obrobna slika, katero bi Prešeren gotovo sam ne spoznal za Vrbo, ko bi še bil med nami, ako mu je ne bi naznanila brezokusno slikana vinjeta z gotskimi črkami. Kak domač šolar četrtega razreda ljudske ali meščanske šole bi to napravil ravno tako dobro, če ne bolje. Že prva obrobna slika je premajhna, a nedostatek pri

poja. In bližale so se meni, neprenehoma, ne vzdržno. Mladost je bledela, drgetal sem v njenem naročju — pil čašo za čašo — omagoval, omedleval — in bil bi trepeta zgasnil, da ni priplul izpod neba angel — močan, z mečem v roki in s kipečim kelhom. — Izpraznil sem kelih na dušek — meč stisnil za ročnik — dvignil ga krepko — pošasti so bežale, meni je rastla moč v žilah, mišice so postale kot močne tetive, dvigale so meč, ki je švigal v moji roki — ono pa je zrlo za angelom — ki je plaval proti nebu — kazal z roko nad zvezde — z drugo mi veleval boj — boj brez konca — boj življenja.

In tedaj je zagromelo — kot vojske grom — mladost me je poljubila — a poljub je bil mrzel — njene roke led — izginila je — — —

In zopet sem bi sam v sobi, sam z mehko melanholijo. — — Zvon je vabil k polnočnici Sveta noč! — — — — —

Orgle so donele, akordi se prelivali pod obokom, pevci so peli mogočni Kyrie, jaz sem pa zažigal kadilo pred žrtvenikom, pred očmi mi je plavala še vedno Mladost — in zavedevši se realnosti, zapelo je srce s korom vred: „Gospod, usmili se nas!“ F. S. Finžgar.

tej sliki je še večji. Vsak Slovenec bi vender rad videl na podobi tudi Prešernovo rojstveno hišo. Nekoliko jasnosti se pač zahteva od take slike. Ubogi France je podoben velikonočni pogači. Slika „Pri Blejskem jezeru“ se sama obsoja, ker je risana z ozirom na krasoto našega Bleda — pod vsako kritiko.

Teh vrstic nisem napisal, da bi komu hotel škodovati; pač pa sem dokazati skušal, da ni vse zlato, kar nam napravijo ptujci, kateri nas ne poznajo ali še celo sovražijo, naši domači umetniki so pa prisiljeni, iskati si kruha drugod, na tujem, ali pa pustiti, da beže brez zaslužka delavniki v večnost. Pri takih razmerah in okoliščinah, katere si sami ustvarjamo, ni čudo, da povikšujejo slavo tujih narodov — naši umetniki, mi pa si iščemo slave v — bla- maži. S temi, v slavo našemu velikemu Prešernu naročenimi slikami smo se tedaj pošteno opekli, v kljub vsem — informacijam. Povdarjam, da sta tisk in papir lepa; založnik, urejevalec (če ni nekoliko preveč uredil!) in izdajatelj so storili svojo dolžnost. Slike bi bilo pa najboljšje poslati nazaj v deželo, kjer je z moralo propal tudi ukus. Fotografij blaziranih pariških propalic Slovincem ni treba.

Politiški pregled.

Novo ministerstvo. V uvodnem članku govorimo o odstopu Claryjevega ministerstva. Cesar je poklical na čelo novega uradniškega ministerstva železniškega ministra Witteka, ki ostane še na čelu železniškega ministerstva. Witteku stopijo ob strani: baron Welserheimb za domobranstvo, Stummer za notranja dela, Schrott pravosodje, Stibral za trgovino, Jorkasch-Koch za finance, Blumenfeld za poljedelstvo, Berndt za nauk, Chledowski za Galicijo. To ministerstvo bode vladalo do meseca marca, da spravi mej tem časom s § 14. avstrijsko-ogersko pogodbo pod streho. Ta pogodba se mora rešiti za Ogre ugodno, zato so potisnjeni v stran zastopniki ljudstva. Železniški minister bode izvršil naloženo mu povelje in potem naredil prostor drugemu ministerstvu. Avstrijski narodi zaman povprašujejo, kam je zginila ustava.

Časniški kolek se po raznih zaprekah vender le odpravi v Avstriji. Gosposka zbornica je pritrdila odpravi časniškega kolka.

Deželni zbori se bodo sešli 29. decembra na kratko zasedenje, da dovolijo deželni provizorij. Goriški deželni zbor pa ne bo sklican ob tem času. Lahki ne pritrdijo nobeni slovenski zahtevi. Slovenci ne puste pometati s seboj, zato bi bilo brezuspešno, poklicati tak deželni zbor k delu. Sklicani tudi ne bodo tedaj naslednji deželni zbori: tržaški, dalmatinski, tirolski in isterski.

Zadnji Kindingerjev dar. Kindinger tudi pri svojem slovesu ni pozabil svoje naloge: imenovati kolikor mogoče Slovanom neprijaznih uradnikov. V zadnjem trenutku, ko je že letel vsled pritiska desnice skozi vrata ministerstva, je sodnim tajnikom v Trstu imenoval Žida odvetnika dr. Morpurga, dasi le-ta niti predlagan ni bil! Vsled tega imenovanja je splošna nevolja mej uradniki, in to tembolj, ker sta bila svojedobno dva odvetnika — in prav v območju višjega deželnega sodišča tržaškega — imenovana le pristavoma, kar sta še danes. Ogorčenje je opravičeno tembolj, ker so bili mej kompetenti gospodje, ki so bili že nad 2 leti na sodišču in ki imajo odvetniško prakso ter so vešč slovenskemu jeziku, dočim Morpurgo ne ume ni besedice slovenski.

Deželnozborske volitve na Češkem so se pričele v četrtek, ker je treba spopolniti mesta nekaterih odstopivših nemških poslancev. Doslej so izvoljeni v dotičnih okrajih nemški nacionalci. Mej izvoljenimi je tudi Wolf.

Žid zmagal. Lani že je skrajno ogorčila vest krščane v Avstriji, da je upravno sodišče na Dunaju — pritrdilo občinskemu svetniku dunajskemu Židu Lucijanu Brunnerju, da dunajska občina ne sme dati subvencij za zidavo katoliških cerkva. Dunajski občinski svet je v ta namen namreč dal znatno subvencijo, ker je na Dunaju predmestij, ki imajo za 50.000 do 60.000 prebivalcev komaj jedno cerkev. Sedaj je upravno

sistiralo ta sklep obč. sveta na veliko veselje avstrijskega židovstva, ki se boji novih katoliških cerkva.

Italija. V Milanu so zmagali pri volitvah socijalni demokratje. — Italijanska vlada išče svojim lačnim otrokom novo domovino v južni Ameriki. Hoče si pridobiti prijateljstvo Argentine, s katero je sklenila pogodbo, po kateri bo z naprej kupovala vojaške konje v Argentini. Argentinski general Roka je sprejel z veseljem ponudbo italijanske vlade. Obljubil ni, da bo skrbel za lačne Italijane, pač pa je daroval Italijanom 200 konj.

Žalosten Božič za Angleže. Angleški porazi v južni Afriki se nadaljujejo. „Times“ piše. „Naš narod še ni imel žalostnejših dni, kakor sedaj“. Če taki listi tako pišejo, morajo biti porazi res velikanski. Ob reki Tugelo vnel se je 18. t. m. hud boj. Sam general Buller poroča v London: „Bil je vroč in naporen boj. Celi dan so nas nadlegovali nasprotniki. Angleška vojska je zgubila tu 6 častnikov, 42 je ranjenih, 15 so jih. Buri vjeli. Dalje je padlo 82 mož, 667 je ranjenih in 348 se jih pogreša. Torej je Buller izgubil 65 častnikov in 1097 mož. General Buller je zgubil zaupanje pri angleški vladi, ker so ga Buri naklestili, kamorkoli se je ganil. Vsled tega je imenovala vlada dva nova poveljnika, Roberta in Kitchenerja, katera sta Angležem priborila v prejšnjih dobah mnogo slavni zmag. Pri Burih jima bode pa najbrže ravno tako šlo, kakor Bullerju. Burska moč se vedno množi in ravno pred nekaj dnevi se je Burom pridružilo 4400 Bečuancev. Angleška vlada zamore še k večjemu 30.000 mož poslati v Afriko in to je na vsak način premalo, da bi bili srčni Buri premagani. Z bojišča je prišla vest, da so si Buri pridobili zopet dve zmagi, blizu Arundela in pa ob reki Modder, posebno drugi uspeh je velike važnosti za Bure, ker je sedaj general Methuena popolnoma osamljen. Bruselski list „Indep. Belge“ govori o mirovni pogajanjih med Anglijo in Buri, katera je pričela angleška vlada, ker je prišla do prepričanja, da ne bo imela uspeha. Angležem je po zadnjem porazu upadel ves pogum. Že sedaj jim je — pobegnilo nad 2000 vojakov. Mnogo angleških vojakov je bolnih. Poročila trdijo, da parniki več bolnikov odpeljavajo, nego prihaja novih močij. Ob takem položaju bode angleška pohlepnost letos praznovala res žalosten Božič, kar ji od vsega srca privoščimo.

Najnovejša modrost nemškega cesarja. Nemški cesar Viljem se nikakor ne more sprizniti z groznimi porazi Angležev v južni Afriki. Pisal je angleški kraljici tolažilno pismo, v katerem občuduje „vzorne“ (!) angleške čete in je izrazil upanje, da skoro pridobi zmago „pravična“ angleška stvar. Nemškemu cesarju se radi tega smeja ves inteligentni svet. Nemški Mihel je lahko ponosen na takega gospodarja!

Pomiloščenja ni bilo. Zadnjič smo zabeležili mnenje, da bodo srbski radikali pomiloščeni 18. t. m. ko praznuje srbski narod sv. Nikolaja. Toda Aleksandru in Milanu se tega niti sanjalo ni. Najodličnejši srbski rodoljubi bodo še dalje zdihovali po ječah.

Domače novice.

„Slovenski List“ bode po novem letu še izhajal. „Cinklonk“ so mu že zvonili nasprotniki in pili na medvedovo kožo, pa so se močno vrezali. Popolnoma je še čvrst in zdrav. Vest o njegovi smrti je le povzročila, da so se oglasili še novi prijatelji, na katere doslej nismo računali. Poročajo nam, da je „Slovenski List“ nujno potreben in da se ga pristržno veselje vsi ljubitelji resnice in pravice. Slovenci, na delo tedaj za naš list med božičnimi prazniki! „Slov. List“ se bode popolnil. Velja za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K.

Vesele božične praznike! želimo vsem somišljenikom, pa tudi nasprotnikom. Krščanski Božič spominjaj Slovence na mir in srečo, ki ju deli krščanstvo vsem, „ki so dobre volje“. O praznikih, slavečih krščanske principe — rodi se naj vsem Slovincem spoštovanje do velikega

krščanstva, pa bo novi vek dobil Slovence združene v jednem taboru.

Državni poslanec dr. Krek bode poročal o položaju jutri ob 1/10. uri dopoldne v veliki dvorani „Katoliškega Doma“.

Javno predavanje. Prihodnjo sredo ob polu 8. uri zvečer bode v veliki dvorani „Katoliškega Doma“ v Ljubljani predaval č. g. Anton Koblar. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor „Slov. kršč. soc. zveze“.

Škofova gimnazija in ljubljanski mestni svet. Počiti so mislili škofa, pa so dobili gorke buško. Hujskanje v „Narodu“ in dreganje privatnim potom je pripravilo ljubljanske mestne očete do nesrečnega sklepa, nagajati pri zgradbi zavodov in zavrniti škofovo prošnjo, da naj se toliko spremeni regulačni načrt, da ne bode nova cesta pomerjena čez stavbišče novih zavodov. Svojim ljudem bi v taki zadevi očanci z veseljem ustregli z ozirom na razvoj mesta, škofa so sklenili zavrniti. Osupnjeni so pa gledali, ko je škof pisal pred zadnjo občinsko sejo, ko so imeli o tem sklepati, da se rajše umakne on, in da bode zavode zidal — zunaj Ljubljane. Spoznali so zdaj ljubljanski obrtniki in trgovci, da je dr. Tavčar oponiral škofu prav za prav na njih račun. „Taki zavodi se iz Ljubljane mečejo!“ pravijo vsi, ki žele razcvit mesta. Tudi mi pravimo isto, zlasti ker smo izvedeli, da je bilo zadnji čas poslanih z gimnazije 25 učencev, ker ni prostora, tedaj bi bila še jedna gimnazija tu potrebna. Če pa ne sme biti ravno v Ljubljani, bo drugod, lepega sveta je še dovolj na Kranjskem. Opozarjamo samo na Goričane, kjer je blizu nekoliko cenejša električna razsvetljava, kot je ljubljanska.

Bum, bum, so še skupaj! Pod solncem ni nihče bolj sovražen Slovincem, kot so štajarski nemščurski trgovci. Zato je nad vse značilno, da so se zmenili štajarski nemški in slovenski trgovci, napraviti shod v Mariboru in nastopiti združeni proti slovenskim konsumnim „uštvm“. „Shod je mejnarodni!“ piše „Narod“, ves vesel da bo „zveza“ rodila dete. Krstil bo dr. Slanc, za botra pojmeta dr. Tavčar in Malovrh, pomagalo bo pa pri rojstvu „Trgovsko in obrtno društvo v Ljubljani“.

Redni občni zbor „Naše straže“ se ne bo vršil dne 30. decembra t. l., kakor je bilo naznanjeno, temveč še le meseca januarja prihodnjega leta, ker so se pojavili nepričakovani zadržki. Načelstvo „Naše straže“.

Novo društvo dunajskih Slovencev. Pravila slovenskega izobraževalnega nepolitičnega društva „Zvezda“ na Dunaju je vlada potrdila.

Sin ljubljanskega Samasse je postal tajnik „Alldeutschen Verbanda“ v Monakovem, katerega naloga je skrbeti, da pridejo avstrijski Nemci skoro pod prusko „pickelhavbo“.

Občinske volitve v Vipavi, katere je vlada razveljavila, vršile se bodo vnovič 28. t. m.

Kardinalu Missiji na čast je priredil 20. t. m. avstrijski poslanik Revertera slavnosten banket, katerega se je udeležilo v mnogobrojnem številu plemstvo in mnogo odličnih mož iz poslaništev ter duhovskih krogov. Došel je tudi kardinal Rampolla. V četrtek je bil slovesni uhod slovenskega kardinala v njegovo naslovno cerkev sv. Štefana.

Družbinski večer „Slov. kršč. soc. zveze“ bode na večer sv. Štefana v veliki dvorani „Katoliškega Doma“. Večer bode zelo živahen, ker je odbor pripravil zelo zabaven vspored. s Kržičovo šaloigro „Zamujeni vlak“, komičnimi prizori, kupleti, deklamacijo, petjem in godbo. Tem potom se vabijo k večeru tudi udeležniki socijalnega kurza „Gospodarske zveze“. Začetek točno ob polu 7. uri zvečer. Vstopnina za ude 10 kr., za neude 20 kr.

Mestna posredovalnica za delo v Ljubljani. Provizoričnim voditeljem te posredovalnice je imenoval občinski svet gosp. Ivana Dražila, bivšega poslovodjo Giontinijeve knjigovoznice.

Afera prof. Frischaufa. Senat graškega vseučilišča je imel že dolgo časa „na piki“ vseučiliškega profesorja Frischaufa, ker je očitno kazal simpatije zatiranim Slovincem in ker se ni strinjal z nemškonacionalno politiko ostalih graških vseučiliških profesorjev. Radi neke take

njegove izjave je senat porabil priliko in ga je suspendiral. Sedaj je pa ministerstvo prijelo senat ter mu energično povedalo, da je njegov sklep — ničev. Graški nemškonacionalni vseučiliški profesorji so za jedno blamažo bogatejši.

Lepa krščansko-socijalna organizacija v Gorici. „Slovensko katoliško delavsko društvo v Gorici“ šteje zdaj 650 udov. To so pač krasni uspehi nesebičnega truda!

Poraz Slovencev. Okrajni zastop na Vranškem je dobil nemško večino vsled „figamostva“ nekaterih Slovencev.

Delegati slovenskih okrajnih bolniških blagajn so letos na občnem zboru zveze okrajnih bolniških blagajn iz Primorske, Kranjske in Dalmacije v Trstu energično prečrtali laški račun, da bi se jih z novimi pravili spravilo ob večino. Imeli so na občnem zboru večino, ker je došlo 21 Slovencev in 13 Lahov ter so zavrgli nova pravila in dali veljavo starim. Za slovenske blagajne so določili slovensko dopisovanje, dalje slovensko poročilo o občnem zboru, da mora „Zveza“ s slovenskimi blagajnami uradovati slovenski, za katere naj se uporabljajo slovenske tiskovine, in da se donesek 10% k skupnemu fondu odpravi. Ta občni zbor je bil torej zelo žalosten za pohlepne tržaške Lahone.

Koroške novice. Koroški Slovenci bodo zborovali v sredo 27. t. m. pri Motlču v Maloščah. — Slavnostno božičnico priredi „Narodna šola“ v Št. Rupertu ob Velikovu v sredo 3. januarja prihodnjega leta s petjem gojencev in gojenk, slavnostnim govorom, deklamacijami, igrami in razdelitvijo daril med učence. Izšle so tudi nove razglednice te „Narodne šole“. — Mlekarnice snujejo v Šmihelu nad Pliberkom in v Št. Jakobu v Rožu. — V Beljaku je 20letni krojač P. Sturm skočil raz dravskega mosta v Dravo. Voda pa se mu je zdela premrzla, zato so se mu ohladile misli po smrti, ter je sam priplaval na breg. — Kmetijska družba koroška broji sedaj 4253 članov. — C. kr. inženirji v Celovcu napravljajo plese v adventnem času! — Mestno godbo snujejo v Celovcu. Stroški so proračunjeni na 18.000 glđ. Mesto bode dalo na leto 3000 glđ.

Italijansko kat. časopisje v Gorici. „Eco del Litorale“ bo izhajal po novem letu v manjši obliki. Vnovič pa bo začel izhajati tednik „Il Popolo“, kot glasilo gospodarske zveze: „Federazione“, katero je ustanovil za Furlanijo dr. Faidutti.

Devinski župan g. Ples je pri obnovljeni razpravi radi izgrediv proti Legini šoli o priliki umora cesarice dobil štirinajstdnevni zapor. Pri prvi obravnavi je dobil 8 mesecev, ker so nekateri — izgredivniki pričali proti njemu, da bi rešili sebe.

Dva iredentovca oproščena. V Inomostu so porotniki soglasno oprostili dva goriška iredentovca, živinozdravnika Codermaza in tiskarja Corsiga, obtožena veleizdaje. Sedaj jima bode še-le greben zrastel!

Vprašanje slov. ljudske šole v Gorici je zopet dobilo drugo obliko. Ministerstvo je določilo, da Catinelijeva vojašnica ni porabna za šolo ter je naročilo mestu, da mora takoj pre-skrbeti druge prostore. Goriško mestno starešinstvo je seve hitelo vložiti pritožbo na upravno sodišče.

Pri občinskih volitvah v Kastvu je zmagala hrvatska stranka v III. razredu s 496 glasovi. Znani Etbin Kristanov prijatelj dr. Krstič je hotel delati zgago v prid Lahoncem in je za svoje „može“ nabral 158 glasov. V drugem razredu je dobila hrvatska stranka 224 glasov, Krstič 4 glasove, v prvem razredu so pa zavedni volilci porazili Krstiča soglasno.

Odbor za nabiranje prispevkov za Prešernov spomenik nam je poslal sledeči razglas: Nanašaje se na razpis podpisanega odbora z dne 1. julija, letos, daje se na znanje, da bodo razsojali konkurenčne načrte za Prešernov spomenik nastopni gospodje: Aškerc Anton, mestni arhivar; Duffé Jan, mestni stavbeni svétnik; Franke Ivan, c. kr. realčni profesor; Govekar Fran, pisatelj; Klinar Anton, deželni višji inženir; Pavlin Fran, c. kr. višji inženir, in Šubic Ivan, c. kr. ravnatelj obrtnih strokovnih

šol. — Pokazalo se bode, če imajo ti gospodje kaj ukusa. Strokovnjaki baš niso vsi.

Iz Žirov. Kakor je znano vsem obiskovalcem naših sejmov, je bilo dosedanje sejmische jako neugodno, kar tiče velikosti, kakovosti in lege prostora, tako da se je marsikateri obiskovalec opravičeno pritožil. Zato se je jelo misliti na drug, boljši in prikladnejši prostor. Po dolgih naporih se je naposled le določil primeren prostor v bližini dobro znane gostilne gosp. I. Kavčiča, „pri Katri“, kateri prostor so kompetentna oblastva tudi potrdila. — Poštna zveza Žiriškofja Loka je za hitrejši promet, kateri je pri nas zelo velik, kaj neugodna; skrbimo za dvakratni prihod in odhod vozne pošte v Žireh in Škofji Loku! — Cestne zveze Žiri-Rovte še sedaj nimamo, dasi bi bila krvavo potrebna. — Isto velja tudi o regulaciji Sore. — Svoj čas se je mnogo govorilo, da bi bila potrebna pri nas sodnija, a, če že ne takoj sodnija, da bi se prosilo vsaj za uradne dneve. Pa sedaj je menda vse zaspalo. — Tudi o potrebi zdravnika v naši dolini se je tožilo. Kako neprirodno, da, včasih nemogoče je, hoditi od nas v Idrijo, posebno v nujnih slučajih, po noči, v slabem vremenu, po zimi iskat zdravniške pomoči. Potreba zdravnika pri nas je brez dvoma očividna. — Brzjavno postajo baje dobimo prihodnje leto. — Tudi z zidanjem nove cerkve bi se lahko hitro pričelo, da bi bilo le, kakor marsikdaj, nekoliko več razumne vzajemnosti in jedinstvi. Da je resničen pregovor: „Nesloga tlačni“, se čuti pri nas malone prav v vseh zadevah, tičočih se občne koristi. Upajmo, da se koncem tega stoletja kaj predružači in da nam začetek 20. stoletja kaj boljšega podari! S—n.

Drobne novice. V bližini Litije je pahnil neki hlapec svojo ljubico, ko sta se vozila čez Savo, v vodo. Nesrečnica je utonila. Morilca so zaprli. — „Lega Nazionale“ bode v Kanfanaru ustanovila novo potujčevalnico. — V Gorici je namesto „Corriere di Gorizia“ pričel izhajati dnevnik „Il Friuli Orientale“. — Na Igu se je obesil grobokop Pahor. Prej si je izkopal jamo. — V Poljanah nad Škofjo Loko so dobili telegrafično postajo. — „L'Avenire“, tržaški italjanski krščansko-socialni list, bode po novem letu izhajal trikrat na mesec. — Trebuh je prerezal v pretepu v Stražišču pri Kranju Ant. Hočevar Janezu Šilerju. — Rakev pod posteljo je imel več let starec Matej Chiaberizzo na Reki. Te dni je umrl ter so ga položili k počitku v pripravljeno rakev. — Zgorel je 34letni Henrik Zupanec iz Podblice v svojem skladišču za oglje. — 285 otrok so preteklo nedeljo obdarovale ljubljanske dame z obleko, pecivom in slaščicami.

Stari krajcarji in polkrajcarji so veljavni samo še do novega leta. Potem se ne bodo več zamenjali. Treba je torej stare krajcarje zmeniti še prej. — Naredba, da novci veljajo samo še do novega leta, ne kaže posebne prijaznosti do ljudstva, med katerim se zlasti na deželi nahaja še dokaj starih novcev.

Vabilo k obnemu zboru jubil. podpornega in hranilnega društva učiteljic, kateri se zvrši dne 30. decembra ob 9. uri dopoldne v „Narodnem Domu“ v Ljubljani s sledečim vsporedom: 1. letna poročila predsednice, tajnice in blagajnice; 2. pregled računov; 3. izvolitev treh pregledalk računov; 4. „Ženska ročna dela“ — poročila x. 5. „Naše dekliške šole“ — poročila y. 6. Nasveti in predlogi v prospah društva. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Zahvala in prošnja. Zadnji čas sta darovala „Ljudski knjižnici“ „Slov. kršč. soc. zveze“ čč. gg. dr. Fr. Lampe in dr. Jož. Gruden dragocene književne darove. Najiskrenejšo zahvalo izraža tem potom blagima gospodoma odbor „Slov. kršč. soc. zveze“ ter ob jednem prosi one gospode, ki imajo mnogo primernih knjig, da se spomnijo „Ljudske knjižnice“ slovenskega delavstva v Ljubljani. Vse pošiljatve je nasloviti na „Slov. kršč. soc. zvezo“, oddajajo se pa tudi lahko pri hišniku v „Katoliškem Domu“.

Iz pevskega društva „Ljubljana“. Člani pevskega društva „Ljubljane“ prirede jutri, v nedeljo na sv. večer, božično drevo v gostilniških prostorih „Novega sveta“ s prosto vstopnino, kamor se prijatelji društva uljudno vabijo. Svojo

maškarado priredi društvo dne 4. februarja, na kar naj se slavna društva blagohotno ozirajo.

Čitalnica v Spodnji Šiški vabi k 22. rednemu občnemu zboru, ki se bode vršil dne 26. decembra 1899 (na Sv. Štefana dan) ob 2. uri popoldne v čitalničnih prostorih. K obilni vdeležbi vabi najuljudneje odbor.

Darovi. Našemu uredništvu je poslalo „Bralno društvo“ v Železnikih kot dohodek od veselice za družbo sv. Cirila in Metoda 15 gld. in za „Našo stražo“ 14 gld., ondotno „Konsumno društvo“ pa za škofovskve zavode 4 gld.

Književnost.

„**Knjižnico ljudskih iger**“, katero je pričela izdajati „Slov. kršč. soc. zveza“, smo že zadnjič obširneje pohvalno omenili. Takoj, ko prodaja „Zveza“ prvi snopič, izda nadaljnje snopiče, za katere ima pripravljene že mnogo dobrega gradiva. Priporočali bi za to vsem onim, ki so dobili na ogled prvi snopič, da ga obdrže in poravnajo neznanatno naročnino 40 kr. oziroma 45 kr., ker s tem podpro dobro stvar in pridno delujočo „Slov. kršč. soc. zvezo“. Ljubljanskim naročnikom ni treba naročnine poslati po pošti, ker se posebej pobere.

„**Slovenski učitelj,** glasilo krščansko mislečih učiteljev in vzgojiteljev,“ se imenuje nov list, čigar prva številka je že prišla na svetlo. Čudno se vidi, da so se krščansko misleči učitelji morali začeti zbirati okoli prve številke, a, tako je, večina učiteljev je zavozila s svojima glasiloma v protikrščanski, liberalni tok, in zato so morali krščanski učitelji reči: Naprej ne gremo z vami! Prav dobro dé, da je na čelu novega lista zopet prišel v veljavo veliki slovenski pedagog škof Slomšek, katerega so bili napredni učitelji vrgli v smeti. Program novega lista nam je všeč: vera, narodnost, vzgoja, pouk. Članki so pisani živahno, tudi dopisi so prav zanimivi, zlasti oni o štajarskih „Jungovcih“. Mnogo slovenskih učiteljev je mnenja, da je učiteljem še mogoče v miru in edinosti sodelovati z duhovniki; to je tudi naše prepričanje, in tej pametni ideji bode novi list delal gaz, zato ga iskreno priporočamo. List bo izhajal po dvakrat na mesec in stane na leto 5 kron.

„**Dom in svet**“, ilustriran list za umetnost in znanstvo, je končal XII. letnik. Lepo piše urednik v vabilu na naročbo za l. 1900: „Geslo nam je napredovati na podlagi lepih in blagih svojstev našega naroda. Vemo, da nekateri zavodni Slovenci nečejo priznavati, da nam je resno za naš program. Pa to so taki, ki govore o napredku, a narod razdvajajo, ki govore o luči, a oznanjajo temno sovraštvo, ki govore o jedni narodnosti, a uvajajo tujstvo na vseh straneh. Na delo, na neumorno delo tudi v l. 1900! „Dom in svet“ naj kaže sadove tega dela, dela sotrudnikov, dela urednika. Storimo vsi svojo dolžnost do naroda, kateremu hočemo dajati najboljše dušne hrane, pa bo za naš list dobro preskrbljeno! Ponehaj ljuti in ne lepi boj mej rodnimi brati, zavladaj mir in v miru ljubezen. . . . Iz srca želimo, da bi ne bilo treba nobenega boja. Ako bo pa kdo v našo lepo knjigo zanašal razdor, stanovske prepire, sovraštvo in zaničevanje do tega ali onega, zlasti pa do vere in narodnosti, temu ne bomo prizanašali. List ne more biti — kakor nekateri hočejo — voda brez barve in okusa, ampak mora kazati in zagovarjati neko trdno in dosledno svetovno naziranje“. „Dom in svet“, ki prinaša izbrano izvirno leposlovno gradivo ter je tudi kot ilustrirani list Slovincem na čast, ker do naša redno slike slovenskih umetnikov, najtopleje priporočamo. Naročnina je na leto 4 gld 20 kr., za pol leta 2 gld. 10 kr. Za dijake je znižana cena po 3 gld. 40 kr. na leto. Za neavstrijske dežele je letna naročnina za 1 gld. 20 kr. višja.

Aškerčeve „Nove poezije“ so te dni prišle pri Bambergu v Ljubljani na svetlo in obsegajo 222 strani ter stanejo nevezane 1 gld. 50 kr. (!) Prvi del obsega lirске in popotne pesmi po Italiji, drugi del pa humoristično-satirični cikelus „Pavliha na Jutrovem“. Poezije te prav za prav niso nove, ampak so večinoma pobrane po „Ljubljanskem Zvonu“, kjer je bilo že razstav-

ljeno Aglaje telo in je prispela že tudi branjevka Urška iz Kurje Vasi. Pesnik je nekaj imel visok vzlet, med temi poezijami jih je pa nekaj precej prozaičnih in zmedenih — sobotni feuilleton „Slovenskega Naroda“ v verzih! „Celoti manjka rep“. Očitno se pesniku vidi, da hira in pada v idejah. Zlomljenima perotama išče opore in sebi tolažbe v izlivanju sarkazma na „skrbnega radžo, ki svari pred takim strupom“. V Rimu pesnik ni srečal krščanskih idealov, po orijentu pa blodi za belimi jaškami, a najde le „umazanih srajc in kaftanov, nogavic, otirač in rut žepnih“. Za božično darilo bodo te pesmi še najrajše kupovali Turki. Izključena je nevarnost, da bi se njihove hčere pokristjanile, ko bodo brale Aškerca. Če se bode „Pavliha“ še kdaj vrnil v naše krščanske kraje, ne vemo. Bog daj, da bi se! Gotovo bodo potem tudi pesmi bolj naše, siromaku pa v domačem zraku zaceljeni peroti.

„**Kranjska dežela**“, spisal Josip Ciperle. Ta knjižica obsega sicer le 94 strani, a v njej je nakupičene toliko zanimive tvarine, da le občudujemo točni in krepki Ciperlov slog. V resnici nas je ta knjiga jako razveselila. Čim bolj bode narod svojo domovino spoznaval, tem topleje jo bode ljubil. Zato so podobne knjige zlata vredne. Gospod Ciperle bo ustregel Slovincem zunaj Kranjske, ako bo kmalu opisal tudi njihovo krasno zemljo. V knjigi je na kratko omenjena zgodovina dežele, potem so opisana tla, vode, podnebje in statistika. Glavni del knjige je posvečen krajepisu ali opisu važnejših kranjskih krajev nad zemljo in pod zemljo. Izbral si je pisatelj pri opisovanju krajev popotne črte po deželi. Tako prav mikavno z nekoliko besedami oriše lego, zgodovino kraja, umetninske znamenitosti itd. Da je bilo knjigo sestaviti trudno in zamudno delo, verjamemo radi pisatelju, še bolj trudno bi pa bilo, jo natanko oceniti, ker na nekaterih mestih mrgoli samih števil, o katerih se ne ve, odkod so vzete. Že pri prvem pregledu smo se pa prepričali, da je pisatelj tu in tam malo preveč lahkovoren. Številke v „Catalogus Cleri“ niso zanesljive; bega ljudi posebno, če se ne pove, da so vzete iz onih beležk, katere je Hicinger naglo skrpal s pomočjo spomina duhovnov, ne oziraje se dosti na listine. Da se lepo poda v Prešernovi pesmi tempelj boginje Žive na Blejskem otoku, je istina, a take stvari se ne smejo pripovedovati kot zgodovinsko dejstvo. Bilo je zadnji čas že večkrat dokazano, da se ne sme pisati Viševka, ampak Olševka, toda gosp. Ciperle se je zopet povrnil k iznajdbi pokoj. župnika Povšeta in razlaga Viševka — višje od Visočega. Loškega urbarija iz l. 973. ni na svetu. Piše naj se selški, ne selski, nasproti pa briksenski, ne briksenški.

„**Zvonček**“, list s podobami za slovensko mladino, je nov list, katerega so začeli izdajati „Narodovi“ učitelji, da bodo dajali okušati tudi mladini svojo liberalno skuto. Slike prvega lista ne kažejo nič čednega, hujše pa gotovo še le pride. Ta zvonček ne naznanjuje otrokom prihoda lepega Miklavža, ampak hudega parkeljna. Krščanski vzgojitelji mladine, zaprite vrata!

„**Ilustrovani Narodni koledar**“, katerega je bilo zaplenilo državno pravdnštvo, je vendar prišel na svetlo. Mesto zaplenjene noveletne pesmi stoji pod črnim robom pesem „Po zaplembi“, v kateri „Mephisto“ opeva račje škarje, ki skrbje za nas cesarsko in kraljevo. Koledar ima krasne pokrajinske slike v barvotisku, namreč podobe Gornjega Graja, Kranja in Kamnika, ter podobi dveh manj čednih žensk. Sestavki o Mariji Murnikovi, Blažu Potočniku in Vrhniki so prav zanimivi. Cena elegantno vezanemu Koledarju je 1 gld., broširanemu 70 kr.

„**Vrtec**“. Ta izvrstno uredovani mladinski list priporočamo najtopleje. Naročnina „Vrtca“ in „Angelčka“ (2 gld. 60 kr.) naj se pošilja z naslovom: Anton Kržič, c. kr. profesor v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 76. „Angelček“ se oddaje tudi posebe za 60 kr. na leto. Čisti dobiček je namenjen za „Pripraviški Dom“, ki bo ob koncu leta imel premoženja že na deset tisoč goldinarjev.

„**Za „Matico Hrvatsko“**“. Piše nam Matičar: V 14. dneh bodo udje tega velevažnega bratskega

društva imeli že v rokah letošnji predragoceni književni dar: deseterico krasnih knjig raznovrstnega podučnega ter velezabavnega štiva! Slovenci! sezimo po njih tudi mi, pristopimo v kolo najbližjih nam bratov, začnimo se vse natančneje seznanjati s književnostjo, ki našo nadkriljuje prav znatno! Tem potom si prisvojimo najlažje jezik, narečje, ki je naši mili materinščini najsorodnejše, najbližje! Z obilnim pristopom med „Matične“ člane pokažimo bratom Hrvatom, da naše teženje po tesnejši zvezi z njimi ni le navidezno, marveč istinito, iskreno! Slovenska inteligenca: duhovništvo, učiteljstvo ter uradništvo naj si šteje v narodno dolžnost in zajedno v ponos, biti član dične „Matice“ bratske! V nobenem slovenskem mestu ter večjem trgu ne sme pogrešati „Matica“ svojega poverjenika s primernim častnim številom članov prinosnikov. Ločani, Idričani, Kamničani, Radovljčani, Vrhnicičani itd., torej na noge! Matica vas je doslej še pogrešala v svojem „Izveštaju“. Čas za pristop je baje še do novega leta. Vpišite se v kolikor moč obilnem številu, sezite po knjigah! Kesal se gotovo nihče ne bode.

Razne stvari.

Razžaljeni Wolf. Pri nekem zborovanju v Kraslicah je ob razpustu izza ondotnih izgredov znani okrajni komisar Roth potresel Wolfa za rame, ker ni hotel zapustiti govorniškega odra. Wolf ga je tožil in Roth je bil obsojen na 10 gl. radi — razžaljenja Wolfove časti.

Strašna nesreča se je pripetila v Kūflachu na Štajarskem. V tamošnji steklarni tvrdke Hart se je pod težo snega podrla steklena streha nad tovarno ter pokopala pod seboj kakih 40 delavcev. Podrla je tudi peči in hipoma je začelo vse poslopje goreti. Pet ljudij je ostalo mrtvih, 12 je ranjenih nevarno, kakih 20 pa lahko.

Glad v Indiji je vsled nepovoljne žetve silen. 2,226.000 ljudij nima hrane. Beda je velika. Mnogo ljudij je že umrlo gladi. Stradajoči hodijo okolu kakor skeleti.

Na Smichovu na Češkem židje pošiljajo svoje otroke le v nemške šole; prav za prav so to le židovske šole z nemškim učnim jezikom. Da bi se nihče ne vjedal, izberejo vsako leto jednega ali dva juda, ki pošiljata „tudi“ svoje otroke v češke šole. Letos je bil zato odločen žganjar Pollack. Tak jud je „rodoljub“, toda za leto dnij ne hodi njegova deca več v češko šolo, češ, da bi se mu kaj ne skazilo, in določi se drug jud-domoljub. Ti judje imajo tudi svojo tako zvano „češko stranko“. Zahtevajo i češko božjo službo. To je tako-le: Pet ali šest judov je „Čehov“, drugih 2995 so pa Nemci. (Nemci pravijo: jud je jud, pa ne Nemeč.) Teh pet ali šest judov v časopisih pozivlje svoje sovornike, naj volijo češki, če ne, jim bodo trgovino uničili, ne bodejo z njimi hoteli občevati, hvalijo svojo češko materinščino, hočejo se boriti za češko domovino in pravice češkega naroda. . . . Ta komedija se ponavlja pri vsakih volitvah v izraelsko versko srenjo.

Najnovejše vesti.

Umrli je včeraj nenadoma tukajšnji bankir in vodja „Glavne hranilnice“ g. Makso Veršec.

Izvrstni govor, katerega je imel dr. Krek v proračunskem odseku, je dal sinočnemu „Slov. Narodu“ povod, da je prinesel za uvodni članek klobaso, nabasano s Slančevimi otrobi. Po raznih napadih na „reveža“ dr. Kreka in „njegovo“ katoliško cerkev, na fevdalce srednjega veka ter na te „scapane“ primorske Slovence zašpili člankar klobaso takó-le: „Slovenci imamo vse polno zastopnikov v talarju na Dunaju in v deželih zborih, ta dr. Krek je še najomikanejši mej njimi in gotovo najpoštenejši, najnesebičnejši“. Taka pohvala iz ust nasprotnikov je tudi nekaj! Ko bi dr. Slanc enkrat dal na rešeto zmožnost zastopnika glavnega mesta Ljubljane, bi pa ne mogel pisati: Ta Kušar je najomikanejši med kmeti, kar jih sedi v državnem zboru.

Hud mraz smo doblili za praznike, v Ljubljani je bilo danes 20° C. V Trstu je strašanska burja.

„Narodni Gospodar“ bode nov list, katerega bode z novim letom pričela izdajati „Gospodarska zveza“.

Zmaga Slovencev ob meji. Pretekli teden so bile obč. volitve v Selnici ob Muri, pri katerih so Slovenci slavno zmagali.

Socijalnega kurza „Gospodarske zveze“, ki se prične prihodnjo sredo v Ljubljani, udeleži se okolu 90 voditeljev slovenskih zadrug.

Vojne v prihodnjem stoletju.

Vse evropske države se neprenehoma oborožujejo. Ljudje se zadolžujejo in obubožujejo, ker leto za letom neizmerno veliko milijonov požró priprave za vojno, vzdrževanje vojakov in napravlanje novega orožja. Hude so bile nekdanje vojne, ki so trajale po 20 in 30 let, nič manj težko breme za ljudstvo pa ni oboroženi mir, kakršnega uživamo mi. Veliko let že stoji Evropa v orožju od nog do glave in zastonj se ne oglašá želja, da naj bi se razorožila. Toda vse kaže, da ostane poskus, katerega je v tem oziru napravil blagi ruski car, le dobrosrčna želja. Do razoroženja še ne pride, ker si države druga drugi nič ne zaupajo, ampak se le skušajo med seboj prekaniti in z zvenečim orožjem pridobiti si veljave. Vsled vednega oboroževanja trpita škodo civilizacija in gmotno blagostanje narodov, ali, takó je, šibo si pletó narodi, ker jo znabiti zaslužijo.

Ako se ozremo na velikanski napredek, kateri se je storil v zadnjih desetletjih na polju moderne vojne tehnike, moramo reči, da bode prihodnja vojna nekaj strašnega. Napredek v vedah nam je prinesel tudi napredek v brzem uničevanju človeškega življenja. Strahovita bo morija, ako zbesné nakupičeni oblaki, na bojnih poljih Evrope bodo ležali mrtveci, kakor leži po toči klasje na njivi.

Začeli so izdelovati puške z malimi kroglijami, katere pa razbijejo človeško črepijo še v daljavi 2000 m, ker imajo jeklen plašček. Učinek bo še siloviteji, ko se uvede poraba brezdimnega smodnika.

Nekdaj so nosili vojaki težke puške, da so jih junaki dovolj imeli nositi. Sedaj so pa iznašli izvrstno narejene male puške in zato lahko vzame vojak seboj več patron. Leta 1877. je infanterist nosil v torbici 84 patron, danes jih ima 200. Napredek v iznajdbah ne počiva. Že se delajo poskusi s puškami samoprožnicami, ki bodo dajale po 78 strelcev v jedni minuti. Ako se potrdijo nove kroglje iz aluminija, tedaj bodo puške še veliko lažje, ker bode imela cev samo 3 mm v prerezu, vojak bode pa lahko nosil seboj 570 patron. Seveda bodo te nove puške zopet mnogo stale. Vseh pet držav evropske dvo- in trozveze bi stale nad 1500 milijonov gl. Gotovo pa je, da, ako se bo le ena država za nje odločila, druge ne bodo hotele zaostati. Potem pa davkoplačevalcem in, če pride do vojne, vojakom gorje! Že sedanje orožje bi jako naglo kosilo bojne čete.

Topovi, kakršne izdelujejo dandanes, imajo 30krat večjo moč, kakor oni iz l. 1870. Učinek topov zvišuje uporaba nikelnastega jekla pri kroglijah in utrjenje cevij z obroči, potem se vzame še brezdimni smodnik, da bodo topničarji lahko videli meriti na sovražnika, to bo čudna igra. Leta 1870. je granato razneslo na 30 koscev, danes jo razdrobi na 240 koscev, stari šrapneli so se razleteli na 37 delov, novi na 340. Ti šrapneli lahko leté 3000 m daleč, se razpočijo v zraku in pokrijejo s kosci svet na 200 m širjave. Vzemimo, da 10.000 vojakov naskoči kako trdnjavo, ki je oddaljena 2000 m. Iz trdnjave se lahko izpusti na sovražnike, ki tekó proti njej 1450 strelcev, ki pokrijejo prostor z 275.000 kroglijami in kosci. Takó se lahko uniči vsa naskakujoča vojska, preden prvi vojak priteče do trdnjave.

Glavna umetnost v vojni prihodnjih časov bode tedaj v prikrievanju vojakov in utrjenju postojank. Prijatelj in sovražnik se bodeta skrivala pred kroglijami za kupi zemlje in pa za mrtvimi tovariši. Odločilne bitke bodo tedaj težke, ker si nihče ne bode upal stopiti na plan.

In če bodeta primorana stopiti, bode vojna naglo končana. Hudo si bodeta puščala kri, o pravi zmagi bode pa težko govoriti, ker junaštvo in telesna hrabrost ne odločujeta več, ampak le število padlih vojakov.

Noben človeški jezik ne more popisati strahote razdejanja, ako bi danes trčili skupaj dvozveza in trozveza. Nemška vojska šteje 2,550.000 mož, avstro-ogerska 1,304.000 mož in laška 1,281.000 mož, skupaj 5,135.000 mož. Nasproti pa ima Rusija 2,800.000 mož in Francija 2,554.000 mož, obe skupaj 5,354.000 mož.

Oboroženje teh vojakov je stalo narode milijarde. Vsled „zveze“ morajo biti države pripravljene za vojno. Skrbeti morajo tudi za to, da lahko čete naglo postavijo na bojišče. Če pride do vojne, bodo vojaki veliko trpeli, ker bodo morali silno naglo marširati, da se prej postavijo v bran prodirajočemu sovražniku. Zato se zahtevajo dandanes zelo utrudljive vojaške vaje, da se vojaki navadijo velikih trudov za slučaj vojne. Vsled brzega korakanja, če tudi imamo železnice, pravijo vojaški veščaki, bode ob vojni na tisoče vojakov obnemoglo in preutrujenih ležalo po bolnicah. Kako bodo vojaki, doma iz omehkuženih mest, prestajali te napore? Kateremu generalu bodo hoteli biti slepo pokorni? Kako bodo narodi, razkrojeni po strankah in nahujskani po puntarskih življih, prenašali bremena vojne? To so nerešena vprašanja.

Taka bi bila vojna na suhem. Prihodnjič si ogledamo še vojno na morju. Varuj nas vojne, te strašne šibe, katero si sami pripravljajo s pametjo obdarjeni ljudje, v prihodnjem stoletju ljubi Bog!

Črtice o Burih.

(Konec.)

Od 16. do 60. leta so vsi Buri podvrženi vojni dolžnosti. Država Transval ima 16 okrajev. Ti so vsi v brzojavni zvezi z glavnim mestom Pretorijo. Če pride sovražnik, hiti brzojavno povelje na vse kraje in v 2—3 urah so Buri že na konjih in patrolirajo po deželi in se posvetujejo o vojski. V mirnih časih so kmetovalci redne armade, kakor jo imamo mi, nimajo Buri. Kadar zapazijo sovražnika, ga s kakega skrivnega kraja nenadoma napadejo. Njihova zvitost, naglost in odločnost, združena z občudovanja vredno hrabrostjo jim je pridobila že marsikako zmago in z njo neodvisnost njihove domovine.

Sploh je ves burski rod izredno srčen, tudi žene niso izvzete. Ko se je sedanja vojna pričela in so moški skoraj vsi odšli na mejo dežele, so stopile skupaj žene Burov v glavnem mestu ter sestavile telesno stražo za starega predsednika države, Pavla Krügerja. „Če nam sovražniki hočejo umoriti ljubljene predsednika, so izjavile, bodo morali prej iti čez naša mrtva trupla, predno ga dobe v pest.“ To so junaške žene!

Buri živijo jako priprosto, dočim so angleški vojaki najbolj razvajeni na svetu. Zajutka brez klobas, jajec, konserv, čaja itd. ne poznajo angleški vojaki. Za to vojsko so se Buri dobro pripravili. Oskrbeli so si najboljše topove, najizvrstnejše puške, pa obilo streliva.

Občudovanja vreden je tudi Burov narodni ponos. Rajši umrejo vsi, kot da bi morali izgubiti svojo domovino. Le v njej se čutijo srečne. Prav ta narodni ponos jih dela tako hrabre, tako požrtvovalne. Svojo domovino ljubijo s celim srcem, za nje neodvisnost od Angležev, katere sovražijo iz vse svoje duše, radi darujejo svojo srčno kri. Kaj čuda potem, da se razun Angležev, nekaterih Američanov in velikih židovskih kapitalistov, katerim se strašno sline cede po bogatih transvalskih zlatih rudnikih, vsi drugi narodi potegujejo za Bure, nabirajo za nje denar pa tudi prostovoljce. Posebno se potegujejo za nje naši bratje Rusi.

Tudi Slovenci jim želijo končnega uspeha in slavne zmage nad kramarskimi Angleži. Lepe lastnosti Burov so nujno potrebne tudi Slovincem, ki se moramo boriti s sličnimi krivičnimi sovragi, kot Buri. Treba nam pravega zaupanja v Boga. Treba pa nam tudi prav živo pri našem boju z uma svitlim mečem hrabrosti in pravega,

narodnega ponosa. Slednjega Slovencem najbolj primanjkuje, zato pa tudi marsikje hodijo po nas in nas po nepotrebnem vladajo naši sovražniki. Naši rodoljubi naj posnemajo za svojo domovino iskreno vnete Bure. Tudi našemu slovenskemu ženstvu želimo hrabrosti in ljubezni burskih žen za naše narodne svetinje, potem utegnejo tudi Slovenci doživeti srečnejših časov. („Slov. Gospodar“.)

„Zbirka ljudskih iger“.

Izdaja „Slov. kršč. zveza v Ljubljani“. — I. snopič obsega tri igre. — Cena 40 kr., po pošti 45 kr. 98 (1-1)

Dobiva se pri „Zvezi“ in v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani.

Tinktura zoper kurja očesa

== gotovo najboljšo sredstvo ==
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v 60 (22)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustk-a v Ljubljani.

Lekarna Piccoli, Ljubljana,

priporoča

čisto medicinalno ribje olje najboljše vrste,

katero se nikakor ne sme zamenjavati s slabo dišečim kmečkim ribjim oljem, po najnižji ceni, ker se je vsled velikega lova ugodno nakupil. 88 (10-5)
Steklenica do 1/4 klg. vsebine 40 kr., 10 steklenic 3 gld. 50 kr. Po pošti se pošilja proti poštnemu povzetju.

Janko Klopčič

urur v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Priporoča: 55 (27)

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstane, uhane, zapone, priklepke, gumbe za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina srebra. Prstane in uhane z dijamanti in briljanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in ceno!

Največji izbor. Popravila. Najnižje cene.

Skrbno izdelovanje

L. Mikusch, tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

Preobleke.

21 (-)

Učenec (ali dekle)

se sprejme v prodajalno s špecarijo in mešanim blagom. Kje. pove upravništvo lista. 92 (2-2)

Slovenski posestvi ob meji na prodaj!

I. V prijetnem kraju **Spodnje Štajerske** je na prodaj večje posestvo z novim mlinom in dobro obiskano gostilno. V kraju je pošta. Posestvo bi ob najmanjšem trudu dajalo lepe dohodke.

II. V štajerskem trgu je na prodaj pod zelo ugodnimi pogoji lepa nova hiša, ki je pripravna za kako prodajalnico. Tudi za posestnike je zelo pripravna, ker je poleg tudi nekaj zemljišča, obstoječega iz njiv, travnikov in gozda! — **Da ne prideta posestvi tujcem v roke, izposluje „Naša straža“ izredno nizko ceno.**

Prijave vsprejema „Naša straža“ v Ljubljani, ki daje tudi potrebna pojasnila.

99 (3-1)

Načelstvo „Naše straže“.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata in klečalnike** po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno delo in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodica, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Lemšniku.

Postavljanje novih klopi v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

43 (34)

pošta Domžale.

Redka priloznost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a

mizarski pohištveni obrt

v Ljubljani 73 (16)

na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo

vsakovrstnega likanega in politiranega

pohištva

Naročila se točno izvršujejo.

Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka priloznost za nakup pohištva.

Ravnokar je izšel Stenski koledar

à 25 kr., po pošti 28 kr.

Skladni koledar

à 60 kr., po pošti 65 kr.

Josip Petrič

tovarniška zaloga papirja v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 4. 91 (2-2)

Pravo

plzensko pivo

iz združne pivovarne

vedno popolnoma sveže

v sodih in steklenicah se

dobiva v zalogi

Ivana Gorjupa

v Ljubljani

Telefon: št. 20. 97 (10-1)

Gabr. Piccoli,

lekarnar „pri angelu“,

dvorni založnik

Nj. svetosti papeža Leona XIII.

v Ljubljani,

Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno skatljico tinkture za želodec z 12terimi stekleničicami in jeden lonček Glicerin Crème.

S spoštovanjem

Tomaž Dobek,

Posljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničic izvrstne „želodčne esence“, ki se rabi z najboljšim vspehom.

20 (39)

Jožef Černko, župnik, Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporoča in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem

Ivana Vidar pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja, S. Domenica d' Albona, Istria

➔ Za dame! ➔

Ozira se na naju prednaznanilo si usojava naznanjati velečastitim p. n. damam, da odpreva

➔ Za dame! ➔

v soboto, 16. decembra 1899 na Sv. Petra cesti št. 4 v Mayerjevi palači

prvo specijalno zalogo modrcev,

kjer bodo modrci od 35 kr. do 25 gld. in vse specijalitete na izber.

Modrci bodo natanko životu primerjeni, eventuelno se tudi takoj po meri izdelajo, istotako se izvršujejo radovoljno vsa popravila najbolje in ceno. S tem meniva, da sva ustregla davni želji velečastitih p. n. dam.

Z velespoštovanjem

93 (2-2)

KONRAD SCHUMI & CO.

„Pri novi tovarni“.

Prva specijalna zaloga modrcev, Ljubljana. Sv. Petra cesta, št. 4. — Modna in manufakturna glavna trgovina, Dunajska cesta št. 6.

I. filialka, Sv. Petra nasip št. 4. — II. filialka, Kranj, Glavni trg št. 105.

Ob enem opozarjava na veliko zadnjo

Božično razstavo

ki bodo v nedeljo dne 17. decembra 1899 l. zvečer, v naju glavni trgovini na Dunajski cesti št. 6.

➔ Angora-kože, kravate, ovratniki à 4 kr., so že došli. ➔